

Budżety gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w 2023 r. ¹

1.10.2024 r.

↑ 114,3

Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

Sytuacja materialna gospodarstw domowych w porównaniu z rokiem poprzednim poprawiła się. Gospodarstwa domowe osiągnęły wyższe zarówno dochody, jak i wydatki. Odnotowano wzrost spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych oraz poprawę wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania. Poprawiła się także subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności, jest bowiem jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej), która daje możliwość uogólnienia (z określoną precyzją) uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe. Przedstawione wyniki badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

W 2023 r. w województwie mazowieckim badaniem tym objęto 3818 gospodarstw domowych (3846 w 2022 r.), co stanowiło 13,6% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,40 (w 2022 r. tak samo), z czego 1,11 to osoby pracujące (nieznacznie mniej niż w 2022 r.). W skali roku zmniejszyła się przeciętna liczba osób pozostających na utrzymaniu z 0,59 do 0,56, zwiększyła się natomiast liczba osób pobierających świadczenia społeczne z 0,66 do 0,69.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,40, tj. mniej niż w kraju (2,43)

Dochody gospodarstw domowych

Decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości. Przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2023 r. w gospodarstwach domowych w województwie mazowieckim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 3208,99 zł. Jego wartość zwiększyła się w skali roku o 14,3% (o 402,31 zł) i była o 19,8% (o 530,69 zł) wyższa od analogicznego dochodu w kraju (2678,30 zł).

Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie mazowieckim był o 19,8% wyższy od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju

W porównaniu z 2022 r. nastąpił wzrost dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie o 169,1%, dochodów ze świadczeń społecznych o 15,2%, z pracy najemnej o 11,4% oraz z pracy na własny rachunek o 8,6%.

¹ Prezentowane w opracowaniu dane za lata 2022 i 2023 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku oraz płci i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2022 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2022	2023	
		w złotych	w odsetkach
Dochód rozporządzalny	2806,68	3208,99	100,0
w tym dochód do dyspozycji	2729,19	3140,32	97,9
w tym:			
z pracy najemnej	1673,98	1864,31	58,1
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	53,74 ^a	144,59 ^b	4,5
z pracy na własny rachunek	382,26	415,06	12,9
ze świadczeń społecznych	637,16	734,09	22,9

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 86,59%, b – 45,60%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2023 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wyniósł odpowiednio 58,1% i 22,9%.

W porównaniu z 2022 r. zwiększył się udział dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 2,6 p. proc.) oraz ze świadczeń społecznych (o 0,2 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z pracy najemnej (o 1,5 p. proc.) i z pracy na własny rachunek (o 0,7 p. proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji. W 2023 r. w województwie mazowieckim dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 3140,32 zł (o 15,1% wyższy w stosunku do 2022 r.). Jednocześnie był wyższy od przeciętnego w kraju o 19,8% (o 518,21 zł).

Wydatki gospodarstw domowych

W 2023 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie wyniosły 1849,11 zł i były o 10,0% (o 167,50 zł) wyższe niż przed rokiem. Wydatki miesięczne ponoszone przez 1 osobę w województwie mazowieckim były o 13,0% (o 212,82 zł) wyższe niż przeciętnie w kraju (1636,29 zł).

Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w dochodzie rozporządzalnym ukształtował się na poziomie 57,6% i był o 2,3 p. proc. niższy niż w 2022 r. (w kraju relacja ta wyniosła 61,1%, tj. o 2,4 p. proc. mniej niż rok wcześniej).

W stosunku do 2022 r. zwiększyły się np. wydatki na rekreację i kulturę (o 26,9%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 21,4%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 12,9%), użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 11,3%), restauracje i hotele (o 6,0%), zdrowie (o 5,0%). W ujęciu rocznym odnotowano spadek wydatków na edukację (o 2,9%).

Dochody ze świadczeń społecznych były drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych

Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym wyniósł 57,6% wobec 59,9% w 2022 r.

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2022	2023		
	w złotych		2022=100	w odsetkach
Ogółem^a	1681,61	1849,11	110,0	100,0
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	1604,13	1780,45	111,0	96,3
w tym:				
żywność i napoje bezalkoholowe	402,72	454,65	112,9	24,6
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	42,39	43,57	102,8	2,4
odzież i obuwie	72,45	72,69	100,3	3,9
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	319,22	355,20	111,3	19,2
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	81,39	98,79 ^c	121,4	5,3
zdrowie	97,50	102,35	105,0	5,5
transport	164,71	170,42	103,5	9,2
łącznie ^d	73,36	74,05	100,9	4,0
rekreacja i kultura	104,43	132,57	126,9	7,2
edukacja ^e	23,99 ^f	23,29 ^g	97,1	1,3
restauracje i hotele	109,90	116,50	106,0	6,3
pozostałe towary i usługi ^a	99,31	120,57	121,4	6,5

a, b łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. C, f, g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 10,67%, f – 12,14%, g – 11,82%. d, e łącznie z: d – wydatkami na usługi internetowe, e – wychowaniem przedszkolnym.

W strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych kształtując się na poziomie 96,3% (o 0,9 p. proc. więcej w stosunku do poprzedniego roku). Najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 24,6% ogółu wydatków (o 0,7 p. proc. więcej niż w 2022 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii. W 2023 r. stanowiły one przeciętnie 19,2% ogółu wydatków (o 0,2 p. proc. więcej niż przed rokiem).

Struktura wydatków gospodarstw domowych województwa mazowieckiego nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe, których udział był o 2,6 p. proc. niższy niż średnio w kraju. Wyższy natomiast od średniej krajowej był m.in. udział wydatków na restauracje i hotele o 1,2 p. proc. oraz na rekreację i kulturę o 1,0 p. proc.

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii stanowiły prawie 44% ogółu wydatków gospodarstw domowych

Spożycie artykułów żywnościowych

W 2023 r. w województwie mazowieckim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyło się spożycie m.in. jogurtów (o 8,8%), mięsa surowego (o 4,4%), ryb i owoców morza (o 3,8%), wód mineralnych i źródlanych (o 3,7%), serów i twarogów (o 3,3%), ziemniaków (o 2,7%), mleka (o 2,4%), jaj (o 2,0%). Zmniejszyło się natomiast spożycie np. cukru (o 8,6%), wędlin i innych przetworów mięsnych (o 4,9%), soków owocowych i warzywnych (o 4,5%), warzyw (o 3,3%), pieczywa i produktów zbożowych (o 1,8%).

W 2023 r. zwiększyło się spożycie większości produktów żywnościowych

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2022	2023
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	4,98	4,89
w tym pieczywo ^b	2,59	2,61
Mięso ^c w kg	4,58	4,62
w tym:		
mięso surowe	2,49	2,60
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	1,85	1,76
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,26	0,27
Mleko ^f w l	2,54	2,60
Jogurty w kg	0,57	0,62
Sery i twarogi ^g w kg	0,92	0,95
Jaja w szt.	10,02	10,22
Oleje i tłuszcze w kg	0,91	0,91
Owoce ^h w kg	3,79	3,74
Warzywa w kg	7,22	6,98
w tym ziemniaki	2,24	2,30
Cukier w kg	0,70	0,64
Kawa, herbata, kakao w kg	0,23	0,23
Wody mineralne i źródlane w l	5,94	6,16
Soki owocowe i warzywne w l	1,12	1,07

a Bez mąki ziemniaczanej. b Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Łącznie z boczkiem surowym. d Łącznie z wyrobami garnażeryjnymi; bez przetworów podrobowych. e Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych oraz bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Bez serków słodkich. h Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

W województwie mazowieckim odnotowano mniejsze niż w kraju przeciętne spożycie na osobę takich artykułów jak: oleje i tłuszcze (o 9,9%), cukier (o 8,6%), kawa, herbata, kakao (o 8,0%), mięso surowe (o 6,8%), sery i twarogi (o 5,9%), mleko (o 5,8%). Większe było natomiast spożycie

np. ryb i owoców morza (o 12,5%), soków owocowych i warzywnych (o 8,1%), wód mineralnych i źródlanych (o 3,5%), warzyw (o 2,2%).

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytkowania

W 2023 r., podobnie jak w roku poprzednim, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były urządzenia takie jak: telefony komórkowe, pralki automatyczne czy odbiorniki telewizyjne. W urządzenie z dostępem do Internetu było wyposażonych 89% badanych gospodarstw domowych, 74% gospodarstw posiadało samochód osobowy, a prawie 70% kuchenkę mikrofalową.

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	2022	2023
	w % ogółu gospodarstw domowych	
Telefon komórkowy	98,5	98,8
Pralka automatyczna	93,5	97,2
Odbiornik telewizyjny	90,5	94,0
Dostęp do Internetu (na komputerze, telefonie itp.)	89,1	89,0
Smartfon	83,0	88,3
Komputer osobisty, laptop, tablet	79,7	82,4
Samochód osobowy (w tym wynajmowany)	70,6	74,0
Kuchenka mikrofalowa	66,9	69,7
Rower (bez dziecięcego)	64,8	66,4
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	51,7	65,3
Telewizja kablowa lub satelitarna	56,3	63,5
Zmywarka do naczyń	51,6	60,5
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	37,1	45,4
Telefon stacjonarny	8,1	7,4
Motocykl, skuter, motorower	3,2	4,9

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę, gramofon.

W porównaniu z 2022 r. zwiększył się udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 13,6 p. proc.), zmywarkę (o 8,9 p. proc.), drukarkę, urządzenie wielofunkcyjne (o 8,3 p. proc.), telewizję kablową lub satelitarną (o 7,2 p. proc.), smartfon (o 5,3 p. proc.), pralkę automatyczną (o 3,7 p. proc.). Spadek odsetka gospodarstw domowych wystąpił natomiast w przypadku wyposażenia np. w telefon stacjonarny (o 0,7 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 0,1 p. proc.).

W porównaniu z 2022 r. gospodarstwa domowe były lepiej wyposażone w przedmioty trwałego użytkowania

W stosunku do średniej krajowej, w województwie odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w drukarkę, urządzenie wielofunkcyjne (o 4,4 p. proc.), komputer osobisty, laptop, tablet (o 3,8 p. proc.), rower (bez dziecięcego) oraz zmywarkę do naczyń (po 3,7 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 1,5 p. proc.).

Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w telefon stacjonarny (o 2,5 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 1,1 p. proc.), telewizję kablową lub satelitarną (o 0,9 p. proc.), kuchenkę mikrofalową oraz motocykl, skuter, motorower (po 0,2 p. proc.).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w porównaniu z 2022 r. uległa poprawie.

W 2023 r. sytuację jako dobrą albo raczej dobrą określiło 57,3% gospodarstw (w Polsce 54,0%), a 4,8% jako raczej złą albo złą (w kraju 4,9%). Jako przeciętną swoją sytuację postrzegano 37,9% gospodarstw (dla Polski średnia wynosiła 41,1%).

W województwie mazowieckim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą o 1,3 p. proc. (w Polsce wzrost wyniósł o 3,4 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział gospodarstw postrzegających swoją sytuację jako przeciętną o 0,8 p. proc. (w Polsce odnotowano spadek o 2,4 p. proc.) oraz udział gospodarstw domowych określających ją jako raczej złą albo złą o 0,5 p. proc. (w kraju wystąpił spadek o 1,0 p. proc.).

W skali roku odnotowano wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

Dyrektor Agnieszka Ajdyn

Tel.: 22 464 23 15

Rzeczoznawca:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski

Tel.: 783 940 141

Obsługa mediów

Tel.: 783 940 141

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

@UrządStatystycznywWarszawie

gus_stat

glownyurządstatystycznygus

glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2023 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Ludność – Gospodarstwa domowe](#)

[Badanie BGD – warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)

